

Rapportförfattare: Skift 4 Upplands-Väsby

Styrgrupp: Roy Zacharias

Martin Fehrm
Elias Hjärpe
Joel Grenholm
Kiril Hristov
Stefan Olsson
Lars Moström
Klaes-Ola Kolberg

Läckande acetylenflaska i skåpbil

(Utsläpp farligt ämne, Larmnr: G2020.046399, 2020-05-05 Mälarpåvägen)

Aktörer på olycksplats

- 5210, 5240, 5080
- Polis
- Bombskyddet (polis)
- Ambulans
- Företaget (ägare av bilen)

Före räddningstjänstens ankomst

Föraren upptäcker under färd ett pysande ljud från skåpet bak i bilen. Föraren stannar bilen mitt i rondellen och lämnar bilen för att larma SOS.

Framkörning

RC meddelar att det rings in flera gånger från platsen. Första uppgifterna i utlarmningen är att en gasolflaska läcker i en bil. Diskussionen i bilen var att gasol känner vi oss ganska trygga med och hanterbart. Inte så mycket mer uppgifter under framkörningen utan inriktningen var att åka fram och se vad vi har att hantera. Hängande mask på de i baksätet och vi tar det lite varligt vid framkomst.

Problem med positionering i kartstödet gör att det är lite oklart vart exakt olycksbilen befinner sig. 5210 och 5240 svänger av en rondell för tidigt och åker först in på Prästgårdsvägen, vänder när det verkar vara fel och åker in mot Hemköp för att även där vända innan framkörningen fortsätter västerut på Mälarvägen till rätt rondell där Mälarvägen och Jordbrukargatan möts.

Framme vid olycksplatsen

Vid framkomst syns en bil på håll som står i rondellen med varningsblinkers på, förardörren öppen och chauffören står och vinkar ett 20-tal meter från bilen. Chauffören kommer mot 5210 efter att 5210 stannat ca 70m från rondellen med olycksbilen. Chauffören av olycksbilen meddelar att det finns två gasflaskor bak i bilens skåp, varav minst en läcker (pysande ljud). De två gasflaskorna är en acetylenflaska och en oxygenflaska. Chauffören själv misstänker att det är acetylenflaskan som läcker.

Styrkeledaren på 5210 ger order om att spärra av kringliggande vägar för att frysa läget/göra olyckan statisk. 5240 kör runt och spärrar av Vällstavägen. 2 Brandmän spärrar av Runsavägen med hjälp av avspärrningstält och en grävmaskin. 1 Brandman spärrar av Jordbrukargatan. 5210 spärrar av Mälarvägen med hjälp av en långtradare.

Pågående byggnation av samtliga omkringliggande fastigheter förutom en radhuslänga där boende fanns. Räddningstjänsten informerar byggarbetarna om avspärrningen och att hålla sig på baksidan av husen där byggnation pågår. Polisen informerar och utrymmer de boende i radhuslängan.

5080 beslutar efter samråd med L3 att bombskyddet ska kallas till platsen för att öppna skåpet på olycksbilen. Bombskyddet är på plats inom en timme och påbörjar försök att öppna olycksbilens dörr med hjälp av en robot.

Det visar sig att dörrarna till bilens skåp är låsta. Företaget som äger bilen kontaktas och ombeds ta med reservnyckeln till bilen, när de anländer visar det sig att reservnyckeln inte har någon fjärröppning till bilen. Nu påbörjas försök att med hjälp av roboten trycka på öppningsknappen till skåpet, knappen sitter inne i kupén i närheten av växelspaken. Knappen trycks in flertal gånger men

skåpet låses ändå inte upp. Försök görs även att ta ur nyckeln från bilens kupé eftersom den nyckeln har fjärröppning, roboten kunde i så fall ta med nyckeln tillbaka till personal på säkert avstånd. Detta misslyckas också eftersom robotens arm inte klarar av vinkeln till tändningslåset.

Bombskyddet ger upp försöken med roboten och klär nu istället en person i bombdräkt för att manuellt gå fram och öppna dörrarna. Planen är att fästa linor till skåpets öppningshandtag, hämta nyckeln i kupén, fjärröppna en bit ifrån bilen och sedan dra i linorna för att öppna dörrarna på avstånd.

Polisen i bombdräkt vill ta med mätinstrument fram för att mäta om det finns en explosiv miljö i skåpet. Här blir det en osäkerhet kring mätinstrumenten i 5210, framförallt om Gasalermicro5PID kan mäta Acetylen eller inte. Bombskyddet är inte heller säkra på om deras instrument kan mäta Acetylen så de ringer tillverkaren via polisens ledningscentral för att ta reda på detta. Bombskyddets instrument visar sig kunna mäta Acetylen och det är bombskyddets instrument som tas med fram.

Planen fungerar som den ska och bilens skåpdörrar går bra att öppna med hjälp av linorna. Polisen i bombdräkt kan inte uppmäta någon koncentration av acetylen bak i skåpet och en flaska Acetylen och en flaska Oxygen lyfts ut och läggs i gräset.

Vid kontroll av flaskorna så är Acetylenflaskans ventil öppen och flaskan är tom. Oxygenflaskan är stängd, hel och gas finns kvar i flaskan.

Företaget som äger bilen är kvar på platsen och de får själva köra bort bilen och ta med sig flaskorna, därefter hävs avspärningarna och alla enheter lämnar platsen. Hela insatsen tog ca 4 timmar.

Ledning av insats

Ledningen upplevdes som tydlig och lugn. Läget blev snabbt statiskt och inga förhastade beslut togs. Information gick ut från ledningen regelbundet över radio om vad som gjordes och vad som var på gång, det upplevdes som bra eftersom brandstyrkan var utspridd geografiskt och annars skulle ha haft väldigt svårt att hänga med i vad som händer under insatsen. Ett tydligt IDA gick också ut över radio.

Vad gick bra?

- Tydlig information från chauffören som möter upp på plats
- Bra kommunikation från ledning ända ut till brandmän
- Tydlig inriktning (gör olyckan statisk, agera lugnt)
- Gynnsamt läge på olyckan både gällande byggnader (ej inflyttade fastigheter) och vägnät (lätt att dirigera runt)
- Bra samarbete med andra aktörer (polis, ambulans, företaget som äger olycksbilen), även bra samarbete med privata aktörer som hjälpte till med avspärningen (Långtradare och grävmaskin)

Vad kan man göra bättre?

- Osäkerhet kring funktion på mätinstrument (Gasalertmicro5PID & GasalertMax XT2)
- Att samtliga bekräftar att information som går ut över radion har uppfattats.

Lärdomar:

- Utbildning för samtliga skiftlag i Väsby gällande mätverktyg. Fråga tillverkaren om de har möjlighet att komma hit.

Diskussion

Känslan hos alla efter den här insatsen var att det här var en lyckad insats. Med facit på hand så var det helt rätt beslut som togs också. Det var Acetylen som läckte i skåpet och åtminstone initialt under insatsen så hade vi sannolikt en explosiv miljö i skåpet på bilen, bra att vi tog det säkra före det osäkra med en passiv insats för att frysa läget.

Något vi ändå funderade lite på när vi kom hem, och även på plats, var om avspärningarna var för dåligt tilltagna. Avspärningarnas avstånd varierade nog mellan ca 45-70m vilket kanske inte är något betryggande avstånd när vi har med acetylen att göra. Vi resonerade väl som så att platsen var ganska bra avskärmd med tomma byggnader samt att vi själva försöker hålla oss i skydd bakom brandbilar. Hade vi ökat avståndet på avspärningarna så hade det krävts betydligt mer resurser för att spärra av och hålla allmänheten utanför avspärningarna, redan med de avspärningar vi hade nu var det inte helt självklart att hålla allmänheten utanför. Hade vi tagit till ett större avstånd, stannat brandbilen tidigare, om vi redan vid framkörningen fått reda på att det var en acetylenflaska i bilen och inte en gasolflaska? Ja, kanske lite större avstånd men sannolikt inte så jättemycket större.

Osäkerheten kring mätinstrumenten kändes nog som det största "misslyckandet" under insatsen. Vid efterforskningar i efterhand visade det sig att Gasalertmicro5PID som vi har på 5210 inte kan detektera Acetylen men att GasalertMax XT2 däremot kan göra det. Så i ett hypotetiskt scenario där vi gått fram med vår PID i tron om att vi kan mäta Acetylen så hade det kunnat få tråkiga konsekvenser. Rent hypotetiskt så hade vi då kunnat befinna oss i en explosiv miljö men trots att det var en gasfri miljö.

Som helhet så kändes insatsen väldigt lugn, trygg och i det stora hela väldigt bra. Vi tar med oss lärdomen att vi måste fräscha upp våra kunskaper på mätinstrumenten då vi misstänker att kunskaperna spretar en hel del hos personalen.